

Abstrakt

Erich Heller a čeští židovští akademici v anglo-americkém exilu

Můj projekt zkoumá především život a dílo Ericha Hellera, germanisty a teoretika německé literatury a filozofie, a jeho krajana z habsburské a československé Prahy meziválečného období, filozofa Paula Roubiczka. Ve své seminální studii *The Disinherited Mind* (Vyděděný duch) Heller popsal situaci německé (a evropské) společnosti 19. a počátku 20. století. Stav této společnosti charakterizoval ztrátou duševních hodnot v souvislosti se ztrátou duchovního vedení Bohem. Epochu, která se zahrnuje dobu od Goethe a Nietzsche až k Rilku a Thomasi Mannovi, vykreslil jako epochu nezvratného sklonu k destrukci. Pro kritické období dvou desetiletí obnovy po Druhé světové válce, kdy svět požadoval vysvětlení příčin této katastrofy, Heller poskytl odpovědi, které našly silnou odezvu na obou stranách Atlantiku. Ve své práci se věnuji Hellerově myšlenkovému vývoji v závislosti na exilové zkušenosti, i v dětství a v mládí zakotvených hodnotách, jeho přehodnocení německých literárních hodnot, a přijetí Hellerovy interpretace akademickou i laickou veřejností v Německu, i v anglo-americkém prostředí. Práce se věnuje rovněž vztahu s bratrem Paulem Hellerem, profesorem medicíny, který přežil Holocaust, a s přítelem a kolegou, německy píšícím filozofem Paulem Roubiczkem z Prahy, který po válce externě vyučoval na Cambridgské univerzitě a vydal několik knih inspirovaných Janem Husem a Immanuelem Kantem (*Thinking in Opposites*). Vedle těchto hlavních zdrojů inspirace se práce věnuje i širšímu intelektuálnímu okruhu, který Hellera formoval. Předložená studie je především příspěvkem do studia životů a tvorby německy mluvícího antifašistického exilu z Československa v době války a po válce. Do jisté míry přispívá také k situaci poválečného vývoje Germanistiky jako akademické disciplíny mimo Německo, zejména ve Spojených státech amerických.